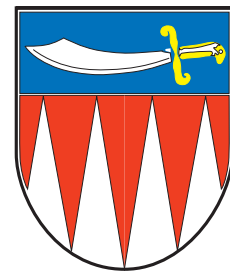

Pod hanáckým žudrem

www.prikazy.cz

Ročník XXIV.

Občasník pro Příkazy a Hynkov

číslo 6.

Listopad - prosinec 2023

Vážení spoluobčané,

na přelomu září a října se u nás konalo již 45. setkání sokolníků, kteří k provozování této záliby využívají okolní honitby, včetně té naší. Restauraci na Zálůžně si pronajalo naše myslivecké sdružení. Myslivci měli navařeno, napečeno, vše pečlivě naservírováno a všichni, se kterými jsem mluvil, byli nadmíru spokojeni. Zapojili se všichni, kdo mohli, včetně rodinných příslušníků. Bylo tam příjemně a útulno, jako v době, kdy si Zálůžnu pronajímali pan Hladík se svojí rodinou.

První dva víkendy, v měsíci říjnu, byly u nás na vsi hodně rušné a doufám, že pro mnohé z Vás i zajímavé. V odpoledních hodinách, dne 7. 10. se prostranství před Zálůženským domem zaplnilo historickými automobily, motocykly a samozřejmě i spoustou lidí, kteří se chtěli podívat na tyto pamětníky doby dávno minulé. Letos je tu už 100 let, co byl v budově našeho Zálůženského domu založen spolek S.K.A.M. - Středomoravský klub automobilistů a motocyklistů. Na den přesně se tak stalo 13. 10. 1923. Kdo tam byl, určitě odcházel nadšen, se spoustou dojmů a fotografií ve svém mobilu, neboť všechny historické dopravní prostředky byly vzorně udržované, provozuschopné a vyrobené před rokem 1945. Na velkém sále Zálůženského domu proběhlo slavnostní setkání majitelů historických vozidel a zároveň členů tohoto klubu. Občerstvení pro účastníky zajišťovala paní Jana Šubová, kterou mnozí z Vás znají, jako pořadatelku Vinných slavností v Olomouci a také Josefovského koštu vína, jenž se letos na jaře poprvé u nás uskutečnil. Další ročník je naplánován na 16. 03. 2024. S přípravou jídla jí vydatně pomáhaly členky našeho senior klubu.

Následující víkend, dne 14. 10. se na Zálůžně konala akce Dobrovolného svazku obcí, DSO Region Moravská cesta a MAS Moravská cesta, kterého je členem i naše obec, pod názvem „Ó nás na Hané“. První ročník takového setkání zástupců 20 obcí, které jsou členy DSO se konal před 2 lety v Cholině. Letos připadlo pořadatelství na naši obec. S přípravou a organizací velice moc pomohli obecní zaměstnanci, Základní a mateřská škola, všichni účinkující, členové kulturní komise i spolku a rovněž „Masky“. Počasí bylo dopoledne poněkud vrtkavé, ale kolem oběda se ustálilo a vysvitlo i sluníčko. Před Zálůženským domem probíhal jarmark a všichni, kdo přišli, dostali vdoleček a kdo nemusel zrovna řídit, mohl si dát i štamprli slivovice proti škrábání v krku. Na velkém sále se hrálo, zpívalo, tancovalo. Celým odpolednem nás velmi bravurně a v hanáctině provázela moderátorská dvojice ve složení Jan Krejčí a Miroslav Hrabčík. Při vystoupení našich dětí tleskal celý sál a nálada byla výborná. Na malém sále se hrálo divadlo pro ty nejmenší, probíhalo malování na obličej a tvoření z různých materiálů. Na závěr oficiálního programu zahrála kapela DIXI SWING Olomouc, což byla jakási zlatá tečka za velice vydařeným odpolednem. Někteří kolegové starostové

navrhovali, aby i další ročníky tohoto setkání obyvatel okolních obcí probíhaly u nás. S díky jsem to však odmítnul. Myslím, že je potřeba nechat vyniknout také jiné obce a jejich obyvatele. ☺

Rovněž o tomto víkendu měla restauraci v krátkodobém pronájmu paní Jana Šubová, která prioritně zajišťovala občerstvení pro všechny účinkující a rovněž pro všechny další, kteří k nám zavítali. Přípravu kávy, prodej chlebičků, koláčků, které napekly naše seniorky, a jiných pochutin zajišťovali obecní zaměstnanci nebo spíše zaměstnankyně. Všichni to zvládli výborně a patří jim naše veliké poděkování.

Z výše uvedeného vyplývá, že Zálůženský dům nebo raději Rolnická zálůžna, což je historicky správně, je jakýmsi středobodem obce, kde se odehrává většina kulturních a společenských setkání. V rozpočtu na letošní rok máme vyčleněny finanční prostředky k opravě průčelí této budovy, včetně výměny klempířských prvků. Stavební práce už započaly a provádí je firma Hrubé stavby s.r.o. pana Jaroslava Ryse, která rovněž provozuje zmrzlinárnu u krajské komunikace. Součástí opravy je rovněž obnova nápisu ROLNICKÁ ZÁLOŽNA, kterou zajistí pan Josef Trela mladší, obyvatel naší obce. Jen připomenou, že společně se svým otcem prováděl obnovu štukové výzdoby na naší škole, což bylo v roce 2012. Jak ten čas rychle letí!

V září, již podruhé za sebou, obecní rada vyhlásila záměr k pronájmu restaurace. Nabídky k pronájmu bylo nutné předložit nejpozději do 9. 10. 2023. Nikdo se však nepřihlásil. Obecní rada může restauraci krátkodobě pronajímat, což se dělo o uplynulých víkendech. Délka pronájmu však nesmí překročit 30 dnů. Nájemní smlouva na nebytové prostory uveřejněné v záměru obce na dobu delší než 30 dnů může být uzavřena pouze s osobou, která splní požadované podmínky a hlavně podá písemnou žádost v termínu.

Co se týká dalšího osudu Restaurace na Zálůžně, máme v tuto chvíli několik možností. Tou nejjednodušší je restauraci zavřít, znovu vyvěsit záměr a čekat, že se nějaký nájemce najde. Můžeme zajistit její provoz alespoň o víkendech, kdy obsluhu zajistí brigádníci. Přijmout další zaměstnance a rozjet provoz restaurace v režii obce. Každá varianta má svoje pro a proti.

Ti, kteří Rolnickou Zálůžnu stavěli, a byli to moc šikovní lidé, by se asi hodně divili tomu, jak se svět za těch 102 let, co se její dveře poprvé otevřely veřejnosti, změnil. Podle zástupců Pivovaru Litovel bylo provozování restaurace v minulosti vcelku lukrativní povolání. Dnes je tomu jinak a malé hospůdky na vesnicích zanikají, protože se neuživí. V některých případech je provozují obce, aby zajistily nějaké místo, kde se lidé mohou potkávat. Nejsou to žádné složité počty. Jeden sud piva, který stojí necelé 2 tisíce korun, prodáte za 4 tisíce korun. Když zaplatíte obsluhu a energie, skoro nic vám nezůstane. Z toho vyplývá, že pokud restaurace neváří

a nebo vaří jenom malý počet obědů či večeří, nemůže být ekonomicky rentabilní. Budova Rolnické záložny v sobě skrývá veliký potenciál, který mnohé jiné venkovské hospůdky nemají. Jsou jím přilehlé prostory a sály, které příležitostně využíváme pro oslavy, plesy a jiné příležitosti. Určitě se tyto prostory dají lépe využít pro takzvanou kongresovou turistiku, ale je nutné začít je více propagovat a nabízet přes sociální sítě. Obrovským bonusem, který by mohl hrát zásadní roli pro rentabilní provoz restaurace jsou ubytovací kapacity. V tuto chvíli je možné v opravených pokojích 2. nadzemního podlaží ubytovat 23 hosty. Vlastně 21, protože jeden pokoj bude do března roku 2024 sloužit ukrajinským běžencům. Pokud zastupitelé rozhodnou o rekonstrukci 3. nadzemního podlaží, kde je 9 pokojů, bude celková kapacita 45 lůžek. Rolnická záložna by tak mohla poskytnout ubytování celému autobusu hostů. V této souvislosti je potřeba podotknout, že ani Litovel, ani Uničov takovouto ubytovací kapacitou nedisponují a autobusy s turisty posílají do Olomouce, kde jsou zase potíže s parkováním. Příprava snídaní, obědů, či večeří pro tak velkou skupinu je pro chod každé restaurace velkým bonusem a provozování ubytovacích kapacit je dnes asi nejlukrativnějším oborem v rámci turismu, což vidíme na číslech ve výkazech účetnictví obce.

Dalším potencionálním zdrojem návštěvníků restaurace jsou turisté, kteří přijíždějí do Hanáckého muzea v přírodě. Ročně tam přijíždí okolo 50 autobusů a nespočet automobilů. Když domlouvají prohlídky, ptají se často zaměstnanců muzea, kde je možné zajít na oběd.

V posledních letech přestali restauraci navštěvovat ti, kteří sem dříve alespoň občas zašli na oběd či na večeři. Rovněž tam úplně přestali chodit rodiče s malými dětmi. Těch důvodů je nejspíš víc, proč tomu tak bylo, ale to už je minulostí a vlastně to ani není v tuto chvíli podstatné. Důležité je vědět, že i dnes existují restaurace, které jsou plné hostů různých věkových kategorií, a ti se tam opakovaně vrací.

A to by mělo být naším společným cílem. S takovou myšlenkou byla Rolnická záložna postavena a po mnoho let tomu tak bylo. Pojďme tedy společně tuto myšlenku obnovit, protože nejen tato budova si to zaslouží, ale hlavně si to zaslouží obyvatelé naší obce a všichni, kteří k nám zavítají!

Vlastně jsme už s přípravou na rozjezd restaurace v režii obce začali. Došlo k vymalování kuchyně a obecní zaměstnanci provedli její generální úklid a rovněž úklid přilehlých prostor, včetně restaurace.

Byla opravena všechna 3 kuchyňská okna. Obecní rada rozhodla o výměně nevyhovujících stolů za nové, nerezové. Dále rozhodla o nakoupení stolu pro stálý ohřev jídel, takzvaného režonu. Bylo nakoupeno drobné vybavení kuchyně, včetně příborů, talířů a hrnců. Obec má již několik let živnostenský list na provozování restaurace. Uzavřeli jsme smlouvu s Litovelským pivovarem a získali od nich spoustu cenných rad. Zadáli jsme vypracování dokumentů HACCP, který musí mít každý potravinářský provoz. Způsob vedení účetnictví restaurace jsme konzultovali s krajským úřadem, jehož pracovníci provádí každoročně kontrolu hospodaření obce. Jsme v kontaktu s daňovou a poradenskou kanceláří, která nám v této věci poskytne potřebné rady. Bude nutné zakoupit software a aplikační zařízení na zavedení restauračního a hotelového systému.

Zatím je o víkendech zajištěn provoz restaurace brigádky a nevaří se, ale všichni víme, že je potřeba to změnit. K tomu je potřeba sehnat šikovného kuchaře - kuchařku a další personál pro provoz kuchyně a restaurace. Může se jednat

i o občasně brigády, takže pokud se chcete podílet na rozjezdu obecní restaurace, kde se bude dobře vařit, neváhejte a napište na starosta@prikazy.cz, nebo volejte na 723395604.

Obec je vlastně jenom správcem svěřeného majetku, který patří obyvatelům obce. Pojďme tedy společně ukázat všem pochybovačům, že když se chce a dá se dohromady pár šikovných a pracovitých lidí, dají se realizovat zajímavé projekty a dělat věci kvalitně, poctivě a s grácií.

Takovou první prověrkou, jak jsme s provozem restaurace pokročili budou Svatomartinské hody. Počátkem listopadu Vám budou poskytnuty další informace o jejich průběhu.

starosta

CO SE DĚLO VE ŠKOLE A ŠKOLCE

Stmelovací den

Nový školní rok 2023/2024 jsme zahájili v rytmu známého hesla: „Ve zdravém těle zdravý duch.“ Naši druháčci a třetáčci, dostatečně odpočatí z prázdnin, se společně s paními učitelkami vydali na výlet na kolech do nedaleké Lhoty nad Moravou. Počasí přálo a síly stačily. Naši rychlost nám v určitých úsecích mohli závidět i profesionálové. Není divu - „za jídlem bychom jeli světa kraj.“ Pochutnali jsme si na místních specialitách a opět šlápli do pedálů. Společně se těšíme na další akci.

Mgr. Lenka Kaprálová

Dne 7. září 2023 jsme jeli do lanového centra v Olomouci. Měli tam vodní polštář, skákací bublinu, síť v korunách stromů a spoustu dalších aktivit. Potom tam byla obrovská houpačka. Taky tam byly velké a malinké lanové překážky. Do školy jsme se vrátili až na oběd. Moc mě to tam bavilo.

Alžbětka, 4. třída

Byli jsme v lanovém centru. Byla tam velká síť, připevněná ke korunám stromů – něco jako trampolína. Pak tam bylo menší hřiště a dvě lanovky, které byly hned vedle „mega“ nafukovací trampolíny. Dále byla k vidění vodní postel, ve které byla voda. Dělal jsem tam paní ředitelce masáže. Nejoblíbenější byly špulky – nafukovací křečková kolečka. Všichni si to obrátili jako domeček. Doporučuji, moc jsem si to užila.

Maruška, 4. třída

Dopravní výchova

Když jsme tam přijeli, tak nás krásně uvítali. Než jsme jezdili, tak jsme nejdříve museli jít do třídy. Učili jsme se dopravní značky. Když už jsme si ty základní zapamatovali, šli jsme konečně ven. Tam jsme si mohli vybrat mezi koloběžkami a koly. Já si vybrala koloběžku, ale pak jsem toho trochu litovala. Jinak to bylo super. Postupně nám zvětšovali silnice, tak jsme mohli jezdit na více místech. Dostali jsme domácí úkol a jeli domů. Po pár dnech jsme tam jeli zase. Odevzdali jsme domácí úkol, udělali si malý test (celkem byl lehký). Pak jsme šli na silnici, to bylo trochu těžší. Ten průvodce/učitel se pak převlékl za policistu a vypnul semaforey. Hodně jsme se toho naučili, byla to velká zábava.

Julie, 5. třída

Vybíjená v Nákle

Moc se mi to líbilo, měli tam pískovou umělku. S sebou jsme museli mít sportovní oblečení, obuv, svačinu a pití. Hráči

byli rozděleni na dvě páté třídy a dvě čtvrté třídy. Všichni jsme dostali odměnu za to, že jsme poslouchali paní učitelky. Moc mě to překvapilo.

Sandra, 4. třída

OSLAVY LESA – Flóra Olomouc

Dne 6. října jsme jeli na Flóru. Bylo to tam super. Tam i zpátky jsme jeli vlakem. Přivezli jsme si stromečky a viděli tam raky a psy. Na Flóře prodávali Coca-Colu a párek v rohlíku. Chtěl bych se tam příště podívat znovu.

Martin, 3. ročník

V pátek 6. října jsme byli na Flóře Olomouc. Jeli jsme vlakem na Oslavy lesa. Řezali tam stromy a vyzkoušeli jsme si, jak se sází. Bylo to tam moc dobré.

Ivo, 3. ročník

Děni v mateřské škole

Prázdninové měsíce utekly jako voda a v září jsme se opět přivítaly společně s dětmi ve školce. Do nejmenšího oddělení Želviček přibyli noví kamarádi, kteří šli do školky poprvé. První odloučení od maminky se slzičkami v očích, nové neznámé prostředí školky, noví kamarádi a nové paní učitelky. Takové byly první týdny pro naše nejmenší. Avšak musím říci, že si děti brzy zvykly na chod a prostředí školky a ke konci měsíce byl už slyšet opět dětský smích.

Během měsíce října byly děti na návštěvě u zvířecích kamarádů z místního dvora, kde kromě pohazení králíků a malých morčátek měly možnost se projet po ohradě na koníkově. Další návštěvou obou oddělení byl Den otevřených dveří ve firmě Agroservis, kde si děti prohlížely a společně komentovaly velké zemědělské stroje. Během měsíce září a října jsme s dětmi také společně nacvičovali básničku a taneček na vystoupení při obecní události „Ů nás na Hané“, kde děti vystupovaly. Také některé větší děti z oddělení Soviček přivítaly básničkou na obecním úřadě v Příkazích malá miminka s rodiči při události Vítání občánků. A jak už neodmyslitelně k podzimu a větrnému počasí patří drak, tak i děti z mateřské školky se společně se svými kamarády ze základní školy zúčastnily Drakiády na fotbalovém hřišti.

Každý den je pro děti v mateřské školce vždy něčím pestrý, teď momentálně si společně užíváme podzimu a tvoření z podzimních přírodnin – listů a kaštanů a společně s dětmi se už těšíme co zajímavého přinese další měsíc.

Za kolektiv MŠ, Veronika Fialová

VÍTÁNÍ OBČÁNKŮ

V neděli 8.10.2023 se v obřadní síni OÚ Příkazy uskutečnilo vítání nových občánků. Do pamětní knihy obce Příkazy byly zapsány tyto děti:

Meda Urbášková, Damien Kouřil, Stella Sirotková, Nela Goldhammerová

Výsadba stromů v Zeiřigu

Před více než 40 lety započala družba mezi Sokolem Příkazy a sportovním klubem ve východoněmecké obci Zeiřig, v lužickosrbském nářečí Čisk. Když jsme vloni do této obce znovu zavítali, mluvili jsme s panem starostou mimo jiné i o tom, jak je pro ně složité domluvit se s vedením města Hoyerswerda, pod jehož správu spadají, ohledně výsadby zeleně. Zároveň vzpomněl, jak ochutnávali právě dozrávající švestky ze stromů u nás na návsi, když k nám v roce 2021 přijeli. Rovněž připomněl obnovené poľní cesty osázené ovocnými stromy v intravilánu naší obce, na které jsme se spolu zajeli podívat.

Rekl jsem mu, že u nás většinu těchto výsadeb sázíme z dotací a zkusím projednat se zastupiteli, zda bychom jim v této věci mohli nějak pomoci, s dovětkem, že by to mohl být takový pěkný dárek k 775. výročí založení obce Zeiřig, které připadalo na rok 2023 (psal se rok 2022).

Zastupitelé naší obce v dubnu 2023 odhlasovali poskytnutí finančního daru obci Zeiřig ve výši 44.997,- Kč na nákup 50 ovocných stromů v balu, opěrných kůlů, ochranného pletiva, hnojiva, hydrogelu a úvazků. Asi tunu kompostu nám poskytla kompostárna v Nákle zdarma. Sadbový materiál a všechny další komponenty pro výsadbu nám vzorně nachystal pan Ing. Libor Tadler, který nám rovněž zapůjčil brzděný přívěs. Ten jsme v pátek, brzo ráno, dne 21. 4. 2023 připojili za obecní dodávku značky VW transportér a v počtu 6 lidí vyrazili na cestu. Posádku tvořili Vladimír Dostál, Jaroslav Hrubý, Ladislav Potoček, Petr Vaca, Ota Zbořil a Jarek Sívek. Aby nám cesta ubíhala co nejpříjemněji, tak ti, co neřídili, si ji zpříjemnili douškem lahodného moku. Okolo poledne jsme přijeli před dům pana starosty, kde jsme se posilili připraveným obědem a protáhli svá ztuhlá těla, neboť sedadla a množství místa v kabině obecního auta nejsou určeny na dlouhé cestování.

Němečtí přátelé měli pečlivě nachystaný pozemek k výsadbě a rovněž vykopané jámy, což nám velmi pomohlo. Postupně se zapojilo do výsadby asi 20 obyvatel obce Zeiřig a okolo 20. hodiny večer jsme měli hotovo.

V září, u příležitosti 775. výročí založení této obce proběhlo slavnostní otevření vzniklého sadu. Zatím všechny vysázené stroměčky rostou a jednou z nich bude pěkný sad, který vznikl na základě dlouholetého přátelství obyvatel 2 vzdálených obcí. Toto přátelství má pevné kořeny, jaké za nějaký čas budou mít i stromy, které jsme společně vysázeli.

Jak už jsem psal, členem této výpravy byl také pan Ota Zbořil. V tuto chvíli neprožívá zrovna nejlepší životní období. Oto, všichni, co tě známe, ti přejeme brzké uzdravení a návrat domů. ☺

Jarek Sívek

PLÁN AKCÍ NA LISTOPAD A PROSINEC 2023

LISTOPAD

- 3. 11. (pá) Dýňobraní + lampionový průvod
- 9. 11. (čt) Konference o lidové kultuře na Hané

PROSINEC

- 1. 12. (pá) Rozsvícení vánočního stromu na Hynkově
- 2. 12. (so) Předvánoční Příkazy + rozsvícení vánočního stromu + Hanácké Vánoce ve skanzenu
- 9. 12. (so) Volejbal - Mikulášský turnaj - Sokol Příkazy Mikulášská nadílka na Hynkově
- 16. 12. (so) Adventní koncert v kapli sv. Cyrila a Metoděje
- 26. 12. (út) Štěpánský turnaj - Sokol Příkazy
- 28. 12. (čt) Silvestr seniorkluby

Máte-li vánoční ozdoby, které byste chtěli ukázat návštěvníkům vánoční akce a zapůjčit pro výstavu, můžete je přinést do 29.11.2023 na obecní úřad nebo se domluvit s členy kulturní komise.

KOMÁŘÍ KALAMITY

jsou stále aktuální, ale situace s jejich zvládnutím se bude zlepšovat díky spolupráci obcí a UP v Olomouci.

Litovelské Pomoraví je známé svými lužními lesy, které jsou domovem řady vzácných druhů rostlin a živočichů. Bohužel, jak všichni víme, jsou zde také časté komáří kalamity, které nám a turistům znepříjemňují život.

Komáři se v Litovelském Pomoraví vyskytují od jara do podzimu, kdy jejich početnost výrazně roste na konci jara a následně během letních měsíců. Velmi citelně jejich počet stoupá během kalamitních stavů, kdy jsou zaplaveny celé oblasti lužního lesa včetně intravilánu obcí. Litovelské Pomoraví je velmi specifické soustavou tůň, smoh a říčních koryt, což výrazně komplikuje iniciativy spojené s možnou likvidací komárů. Právě dlouhodobá snaha obcí tuto problematiku řešit vyústila v realizaci společného projektu s Univerzitou Palackého v Olomouci, městem Litovel a dalšími partnery včetně zahraničních. Projekt nese název MOSPREMA a stojí za ním řada odborníků a vědců. Cílem tohoto multioborového projektu je najít efektivní řešení, jak snížit aktivitu komárů na minimum s ohledem na roli komárů, a především jejich larev v ekosystému.

Projekt je rozdělen do několika etap, kdy zcela klíčovým předpokladem je získání dostatečného množství dat o území. Proto bylo nad územím provedeno letecké snímkování pro získání velmi kvalitního modelu území. Snímkování bylo prováděno na jaře, aby bylo možné získat údaje v době, kdy na stromech nejsou listy a je tedy možné laserovými paprsky zaměřit povrch terénu. V místech, kde je povrch členitý, bylo přistoupeno k doplnění informací pomocí velkého dronu se skenerem. Tato data budou použita pro tvorbu velmi detailního modelu území, ve kterém bude možné identifikovat tůně a realizovat modelování zaplavení při různém vodním stavu řeky Moravy.

Vývoj komářích larev je přímo závislý na celé řadě faktorů, z nichž nejdůležitější je teplota vody a aktuální zaplavení tůň. Proto byly do vybraných tůň instalovány senzory, které kromě měření teploty vody a vzduchu měří také zmíněnou výšku hladiny vody. Data ze senzorů jsou v reálném čase posílána na server, který je následně zpracovává do grafů. Tyto grafy a získané hodnoty budou sloužit ke stanovení predikce líhnutí komárů. Sběr veškerých údajů nelze automatizovat a celý systém je závislý na pracovnících monitoringu, kteří používají speciálně vyvinutou aplikaci pro sběr dat v terénu. Při pochůzkách mimo jiné zjišťují aktuální zaplavení tůň, počty komářích larev, jejich stádium a v případě potřeby aplikují postřik. Všechny údaje jsou sbírány do databáze a vykreslovány v mapové aplikaci, ke které mají přístup všechny zapojené obecní úřady.

V projektu je také počítáno s využitím dronů pro postřiky vodních ploch vzniklých zaplavením. Právě informace z modelů území doplněného o modelaci rozlivu umožní vytvořit letové plány a pomocí dronů v budoucnu aplikovat larvicid Vectobac efektivně, a především bez nutnosti vstupovat do zaplavených ploch.

Celý projekt by měl v budoucnu přinést funkční řešení, integrovat celou řadu dalších dat a výrazně nepomoci ke zvládnutí kalamitních stavů komárů. Občané jednotlivých obcí mohou napomoci při realizaci projektu vyplněním dotazníku a určením problémových lokalit přes web na adrese <https://www.pocitovemap.cz/komari-2023/>.

Dr. Jan Brus, hlavní řešitel, Univerzita Palackého v Olomouci

POZVÁNKA NA KONFERENCI O LIDOVÉ KULTUŘE NA HANÉ

Hanácké muzeum v přírodě ve spolupráci s Hanáckým folklorním spolkem (HANFOS) a obcí Příkazy si Vás dovoluji pozvat na XVII. KONFERENCI O LIDOVÉ KULTUŘE NA HANÉ, která se uskuteční ve čtvrtek 9. listopadu 2023 od 9 do 16 hodin v budově Záloženského domu v Příkazích. Níže se můžete seznámit se základními informacemi o chystané akci včetně možnosti přihlášení na konferenci.

Obsah konference a témata příspěvků

Odborná konference si klade za cíl formou referátů a následně diskuze zhodnotit nové informace o národopisné oblasti Haná a okolí (Horní Haná, Malá Haná, Dražansko, Záhoří a Vyškovsko). Příspěvky se mohou věnovat všem složkám lidové kultury (zaměstnání a obživa, sídlo a dům, odívání, obřady, obyčej a zvyky, výtvarná kultura a slovesný, hudební a taneční folklor, folklorismus, nářečí...), ale i dějinám národopisu a etnografickému vymezení regionu.

Konferenční poplatek

Pro posluchače 300 Kč, pro posluchače z řad členů Hanáckého folklorního spolku (HANFOS), seniorů (65+) a studentů (15–26 let) 200 Kč. Poplatek bude hrazen při prezenci v den konání konference. V ceně poplatku je zahrnuto občerstvení v průběhu konference, propagační materiály, účast na doprovodných programech a jeden výtisk sborníku z konference (bude zaslán účastníkům krátce po vydání v průběhu října 2024).

Termín a způsob přihlášení

Termín přihlášení na odbornou konferenci je pro posluchače prodloužen do 2. listopadu (včetně). Přihlášení na konferenci o lidové kultuře je možné pouze prostřednictvím online formuláře, který naleznete na internetové adrese (linku):

<https://1url.cz/@KonferenceoHane>

Důležité informace

Účastníci konference obdrží do 3. listopadu elektronicky (e-mailem) program konference a organizační pokyny. Konferenční sborník bude představen v rámci XV. ročníku folklorního festivalu Setkání Hanáků, který se uskuteční 28. září 2024 v Příkazích. Další informace naleznete na stránkách www.nmvp.cz či Facebooku, případně neváhejte oslovit kontaktní osobu za Hanácké muzeum v přírodě.

Kontaktní osoba

Mgr. Josef URBAN,
Hanácké muzeum v přírodě, Příkazy 54, 783 33 Příkazy,
tel. 773 769 902, e-mail: josef.urban@nmvp.cz

Konference navazuje na předchozí setkávání odborníků a zájemců, která probíhají v různých intervalech od roku 1991. Posledních několik let se uskutečňuje ve dvouletých cyklech. Po Muzeu Komenského v Přerově (2017), Vlastivědném muzeu v Olomouci (2019) a Muzeu Kroměřížska v Kroměříži (2021) zavítá putovní konference poprvé od svého vzniku na začátku 90. let minulého století do naší hanácké obce Příkazy.

Budeme se na Vás těšit.

Josef URBAN, Hanácké muzeum v přírodě

Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska – Okresní sdružení hasičů Olomouc
Okresní odborná rada mládeže ve spolupráci s obcí a SDH Příkazy

ZÁVOD HASIČSKÉ VŠESTRANNOSTI A BRANNOSTI

07.10.2023 - Příkazy

MLADÍ HASIČI PŘÍKAZY

Dovolte nám seznámit vás obyvatele naší obce s působením a akcemi Mladých hasičů z Příkaz. Naši budoucí nástupci se účastní mnoha soutěží a akcí, které bychom vám rádi představili. Jednou z mnoha akcí byla pohárová soutěž ve Skrbeni, která se konala 21. srpna 2023. Poháru se zúčastnilo starší družstvo a vybojovalo krásné 4. místo, účastnila se také nastupující přípravek, která si dovezla pohár za účast a bojovnost.

Dne 16. září 2023 se starší dívky utkaly v pohárové soutěži v Horce nad Moravou za družstvo žen a časem 331,48 sekund se umístily na krásném 2. místě, moc jim gratulujeme.

Další akcí Mladých hasičů byla liga mladých hasičů v Olomouci. Aby mohly být děti zařazeny do celkového hodnocení, musely v průběhu roku absolvovat pět soutěží. To také učinily a naše družstvo starších žáků se umístilo na 19. místě z celkového počtu 34 družstev.

Poslední velkou akcí byl Branný závod požární všestrannosti. Cílem tohoto závodu bylo získat a upevňovat všestrannou sportovní zdatnost soutěžících a zlepšovat jejich znalosti. Soutěžní týmy byly složeny z jednoho velitele a čtyř členů hlídky.

Základem závodu byly dvě trasy. První trasa dlouhá 2 km byla určena pro mladší děti ve věku 6 -11 let, druhá pak pro starší hasiče ve věku 11-15 let a byla o jeden kilometr delší. Na obou trasách děti plnily úkoly na šesti stanovištích. Konkrétně děti absolvovaly základy první pomoci, střelbu ze vzduchovky, základy topografie, uzlování, požární ochranu a překonání překážky po vodorovném laně.

Této akci, která se konala v naší obci se zúčastnilo celkem 320 dětí, tedy 29 družstev mladších hasičů, 30 družstev starších hasičů a 5 družstev z řad dorostenců.

Počasí se nám přálo, pohoštění bylo pro každého; akce se velmi vydařila.

Chtěli bychom touto cestou moc poděkovat všem, kteří se do soutěže a její přípravy zapojili či přispěli svým nápadem ke zdárnému zvládnutí celé akce. Díky tedy patří SDH Skrběň, SDH Hynkov, SDH Příkazy a všem dobrovolníkům. Děkujeme také starostovi obce panu J. Sívkovi, místostarostovi J. Škrabalovi a všem obecním zaměstnancům.

Za SDH Příkazy, Mgr. Pavlína Šťastná

ZPRÁVY Z RADY

Vážení čtenáři, ve sloupku VÍTE, ŽE Vás chceme informovat o zajímavých věcech projednávaných Radou obce, která se pravidelně schází každých čtrnáct dní. Vybrali jsme pro Vás ty nejzajímavější:

Rada obce schválila:

- žádost Příkazského spolku liného kolaření, z.s. o poskytnutí příspěvku na činnost z rozpočtu obce ve výši 10.000,- Kč
- výsledek on-line výběrového řízení na dodavatele elektrické energie pro obec. Vítězem se stala společnost TEDOM energie s.r.o. s nabídkou 3.950,- Kč/MWh a stálé platby 109,- Kč/měsíc
- žádost Základní školy a Mateřské školy Příkazy, p.o. o povolení výjimky z nejvyššího počtu dětí ve třídě mateřské školy.

Podle vyhlášky MŠMT se třída naplňuje do počtu 24 dětí, počet přijatých dětí je vyšší a proto MŠ žádá o navýšení počtu na 28 dětí

- žádost Základní školy a Mateřské školy Příkazy, p.o. o povolení výjimky z nejnižšího počtu dětí ve třídě ZŠ. Podle vyhlášky MŠMT je nejnižší počet žáků ve třídě základní školy tvořené čtyřmi a více třídami průměrně 15 žáků. Naše škola bude mít v tomto školním roce 4 třídy s průměrným počtem 11,75 žáka
- žádost Základní školy a Mateřské školy Příkazy, p.o. o souhlas zřizovatele s přijetím účelově určeného finančního daru od Women for women, o.p.s. v rámci projektu SOS do školky ve výši 6.468,- Kč
- žádost Základní školy a Mateřské školy Příkazy, p.o. o souhlas zřizovatele s přijetím účelově určeného finančního daru od Women for women, o.p.s. v rámci projektu obědy pro děti ve výši 5.122,- Kč
- doplnění ceníku za využívání obecní techniky, doplnění ceníku o pronájem setů: celý set (dvě lavice a stůl) za cenu 100,- Kč, dvě lavice samostatně 50,- Kč (1 lavice 25,- Kč), stůl samostatně 50,- Kč
- žádost SB projekt s.r.o., Hodonín o vyjádření k projektové dokumentaci a o souhlas s provedením stavby „Výstavba PZS (P7626) trati Olomouc-Drahanovice“ z důvodu uložení nové kabelizace pro zabezpečovací zařízení a umístění nových výstražníků se závorou na pozemku obce p.č. 1351 a p.č.1360. Jedná se o projekční práce, spojené s přípravou stavby obchvatu obce do střediska zemědělského družstva v Příkazích
- nabídku na opravu fasády na Záloženském domě v Příkazích od společnosti Hrubé stavby s.r.o. ze Želechovic za cenu 431.077,90 Kč včetně DPH
- cenovou nabídku od Hildebrand Pavel, Příkazy na výměnu záložních plynových kotlů za dva elektrokotle (28 kW a 18 kW) v Záloženském domě za cenu celkem 165.952,- Kč bez DPH
- žádost Charity Šternberk, středisko Litovel o poskytnutí finančního příspěvku z rozpočtu obce na rok 2023 ve výši 10.000,- Kč, který je schválený v rozpočtu obce na rok 2023
- cenovou nabídku od společnosti DEKER, Skrzeň na dodání nerezového vybavení do kuchyně restaurace Záložna. Cenová nabídka obsahuje dodání nerezového stolu s policí a 2 zásuvkami za cenu 15.100,80 Kč, stolu s policí za cenu 9.989,76 Kč a výdejního vozíku se 4 nádobami za cenu 34.460,80 Kč. Uvedené ceny jsou včetně 21% DPH
- krátkodobý pronájem restaurace v Záloženském domě na dobu 3 dny a to:
29.09. až 01. 10. 2023 - MS Příkazy, za cenu 1.000,- Kč + cena za energie
06.10. až 08. 10. 2023 - Jana Šubová, Olomouc za cenu 1.000,- Kč + cena za energie
13.10. až 15. 10. 2023 - Jan Šubová, Olomouc za cenu 1.000,- Kč + cena za energie
- cenovou nabídku od Josefa Trely, Příkazy na zhotovení původního nápisu „ROLNICKÁ ZÁLOŽNA“, vč. podkladové omítky na budovu Záloženského domu v Příkazích za cenu 42.500,- Kč
- žádost Mysliveckého spolku Příkazy, z.s., o poskytnutí finančního daru z rozpočtu obce ve výši 20.000,- Kč
- nové ceníky za pronájem komerčních prostor a ubytování v Záloženském domě

Zprávy ze Zastupitelstva obce ze dne 21.9.2023:

Zastupitelstvo obce Příkazy schválilo:

- Zastupitelstvo obce Příkazy schvaluje cenu 852.177,92 Kč včetně DPH za stavební práce vzniklé v souvislosti s realizací po komplexní pozemkové úpravě na Hynkově „Realizace Hynkov I. etapa“ od společnosti EUROVIA CS, a.s., U Michelského lesa 1581/2, 140 00 Praha 4, Závod Zlín, Louky 330, 763 02 Zlín
- Zastupitelstvo obce Příkazy schvaluje Obecně závaznou vyhlášku obce Příkazy, kterou se zakazuje požívání alkoholických nápojů za účelem zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku na vymezených veřejných prostranstvích
- Zastupitelstvo obce Příkazy schvaluje finanční dar TJ Sokol Příkazy ve výši 55.000,- Kč
- Zastupitelstvo obce Příkazy schvaluje finanční dar TJ Sokol Hynkov ve výši 5.000,- Kč
- Zastupitelstvo obce Příkazy schvaluje darovací smlouvu mezi Obcí Příkazy a J.F. na pozemek parcela č. 325/3 ostatní plocha, ostatní komunikace v katastrálním území Příkazy v hodnotě 402.000,00 Kč do majetku obce Příkazy
- Zastupitelstvo obce Příkazy schvaluje, aby společnost VHS Olomouc se sídlem Tovární 1059/1, 772 00 Olomouc - Hodolany vyžádala poklady k provedení finanční analýzy možných variant dalšího provozování vodohospodářské sítě od současného provozovatele vodohospodářské sítě, společnosti Moravské vodárenské a.s. se sídlem Tovární 1059/1, 772 00 Olomouc - Hodolany. Získané podklady budou vyhodnoceny na následujícím jednání zastupitelů.
- Zastupitelstvo obce Příkazy schvaluje vyúčtování zhotovení přípojek a instalaci septiků ke 4 RD včetně opravy dlažeb na Hynkově ve výši 235.042,82 Kč
- Zastupitelstvo obce Příkazy schvaluje výsledek výběrového řízení na dodavatele hasičského přívěsu dle hodnotícího kritéria byla vyhodnocena jako nejlepší nabídka: ZHT Group s.r.o. Hranice VII - Slavíč 16, 753 61 Hranice 4, s nejnižší nabídkovou cenou 726.000,- Kč včetně DPH
- Zastupitelstvo obce Příkazy schvaluje Smlouvu o poskytnutí návratné finanční výpomoci k profinancování dotačního projektu CZ.05.01.05/04/22_024/0000875 mezi Obcí Příkazy a DSO Region Moravská cesta ve výši 138.674,81 Kč
- Zastupitelstvo obce Příkazy schvaluje „Veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace mezi Obcí Příkazy a DSO Region Moravská cesta“ na zajištění finanční spoluúčasti obce na realizaci projektu: “Předcházení vzniku komunálního odpadu v obcích DSO Region Moravská cesta“ ve výši 24.472,03 Kč

Josef Škrabal

DOTACE PRO SENIORY, MLADÉ RODINY A VŠECHNY, KTEŘÍ CHTĚJÍ UŠETŘIT ZA ENERGIE

Nová zelená úsporám je dotační program zaměřený na podporu energeticky úsporných opatření v rodinných a bytových domech, ve kterém mohou zájemci požádat o dotační podporu na podporu na renovaci svého domu, či výstavbu pasivního domu. O podporu lze žádat od 26. 9. 2023 a to ve standardní Nové zelené úsporám nebo využít nabídku zálohové dotace z podprogramu Oprav dům po babičce.

Dotace jsou určeny majitelům a stavebníkům rodinných a bytových domů z celé ČR.

Přehled dotací:**Nová zelená úsporám Light**

- Pro seniory, invalidy 3. stupně a domácnosti pobírající příspěvek na bydlení
- Na rodinné domy i trvale obývané rekreační budovy
- Až 100 % dotace
- Na dílčí zateplení a solární ohřev vody
- Vyplácena předem
- Jednoduché vyřízení dotace
- Bezplatná asistence odborníků MAS a EKIS při vyřízení dotace

Kdo vám poradí:

Poradci z místních akčních skupin a EKIS vás zdarma provedou celým procesem vyřízení žádosti.

Nová zelená úsporám Standard

- Pro všechny vlastníky rodinných domů a trvale obývaných rekreačních budov
- Až 50% dotace
- Na dílčí renovace, fotovoltiku, výměnu zdrojů a další úsporná opatření
- Vyplácena zpětně
- K zateplení možnost výhodného úvěru
- Bonus za kombinaci opatření a znevýhodněné regiony
- V nabídce dotace i pro bytové domy

Nová zelená úsporám**Oprav dům po babičce**

- Pro ekonomicky aktivní vlastníky rodinných domů a trvale obývaných rekreačních budov
- Až 1 milion korun na komplexní zateplení
- Navíc dotace na další úsporná opatření
- Vyplácena předem
- Možnost výhodného úvěru
- Bonus za nezaopatřené děti
- Bonus za kombinaci opatření a znevýhodněné regiony
- Trvalé bydliště v domě po dobu 10 let

Kdo vám poradí:

Krajská pracoviště Státního fondu životního prostředí ČR
Podrobnosti a kontakty najdete na webu
www.novazelenausporam.cz

CO NOVÉHO U NAŠICH SOUSEDŮ

V této rubrice našeho občasníku bychom Vás chtěli informovat o tom, co je nového za hranicemi naší obce u našich sousedů.

Naše obec je součástí Mikroregionu Litovelsko, MAS Moravská cesta a Spolku pro hubení kalamitních komárů. Spolupráce, výměna zkušeností a zapojení se do společných projektů je pro naši obec velmi důležitá a přínosná.

Kulturní a sportovní akce:

(aktuální informace o konání akce si prosím ještě ověřte na webových stránkách obce nebo u organizátora akce)

Náklo (www.naklo.cz)**listopad 2023**

- 16. 11. Pietní setkání u hrobu J. Opletala
- 24. 11. Rozsvícení vánočního stromku - Náklo
- 25. 11. Rozsvícení vánočního stromku - Lhota
- 26. 11. Výstava perníčků a košť slivovice Kaplička Mezice

prosinec 2023

- 1.-15. 12. Ježíškova pošta
- 2. 12. Vánoce v muzeu Tvořivá kavárna
- 5. 12. Mikuláš
- 8. 12. Vánoční trhy
- 16. 12. Obecní zabíjačka
- 29. 12. PředSilvestr - hospoda U Gajů

Střeň (www.stren.cz)

- 4. 11. Výsadba aleje k Božím mukám
- 24. 11. Krampus show
- 2. 12. Rozsvícení vánočního stromu

Senice na Hané (www.senicenahane.cz)**listopad 2023**

- 25.11. Rozsvícení stromku Odrlice
- 26.11. Adventní jarmark a stromeček Senice na Hané
- 2.12. Rozsvícení stromku Cakov

prosinec 2023

- 17.12. Vánoční jarmark Senice na Hané - náměstí

Josef Škrabal

ŽNĚ 2023

V ZD Unčovice byly zahájeny v letošním roce žně 10. července sklizní ozimého ječmene. Výměra byla 82 ha a výnos 6,97 t/ha. Následovala sklizeň ječmene jarního z výměry 1360 ha, výnos byl 6,06 t/ha. To už se rozběhla i sklizeň řepky ozimé s výnosem 3,2t/ha. Menší výnos ovlivnily jarní mrazíky v době, kdy řepka kvetla. Pěstovala se na 800 ha. Pro firmu, která se zabývá osivy, se sklízelo z 94 ha jetel nachový s výnosem 0,6 t/ha. Výnos pšenice ozimé z výměry 1280 ha činil 7,95 t/ha. Žňové práce provádělo 8 kombajnů vlastních a 8 najatých. Kvalita sklizených plodin byla částečně ovlivněna počasím. Déšť žně zastavil na devět dní a vymlácené plodiny byly z tohoto důvodu v horší kvalitě. Výnosy plodin ovlivnil také velký výskyt myši a hrabošů. Hlavní agronom odhaduje, že hlodavci sežrali 700 tun pšenice a 300 tun ječmene. Poškozené porosty sledovaly drony celou vegetační dobu a porovnávaly je s porosty, které nebyly hlodavci napadeny. Bylo to vidět i podle výnosu na jednotlivých pozemcích. Pro živočišnou výrobu bylo nutné nalisovat celkem 10 tis. kusů balíků kulatých i hranatých. Zajistily to dva lisy najaté a jeden vlastní. Žně byly ukončeny 18. srpna. V té době se již započalo se setím řepky ozimé na 600 ha a setím meziplovin, tj. hořčice se svazenkou, také na 600 ha.

V. D.

DRBNA

Na redakční radě mně místní umělecký fotograf předložil 27 fotografií ze 45. setkání sokolníků a požádal mě, abych o tom něco napsal. Odmítl jsem, protože jsem na akci nebyl a navrhl, ať o tom napíše naši myslivci, kteří akci pořádali. Stejně tak jsem mu nevyhověl, když mne vyzval, ať napíšu něco o přehlídce veteránů - starých aut a motocyklů. Autům nerozumím, nikdy jsem je neobdivoval. Nicméně mezi vystavenými jsem poznal všechna čtyři, která v době mého dětství v mé rodné obci byla. Dnes jich má někdy víc i obyčejná rodina. S nostalgií jsem si prohlížel naproti hotelu stojící kabriolet Opel-Kadet. Právě takový měli rodiče mého kamaráda

z vedlejší vesnice, studenta lesnické fakulty. Byl starší, seznámili jsme se na gymnáziu, když se předtím vyučil lesním technikem. Psal se rok 1963 a moje dívka, budoucí žena Alena, maturovala na prostějovském gymnáziu. Já jsem měl tehdy za dva dny dělat státnici z interny. Přesto jsem si s kamarádem domluvil, že mi auto půjčí a já Alenu překvapím, když pro ni po maturitě přijedu autem. Bylo to ode mne nerozumné, auto jsem naposledy řídil před dvěma roky v autoškolě. Přijedu na motorce ke kamarádovým rodičům, jeho maminka setřela z auta stojícího v průjezdu prach a pavučiny. Vycouval jsem z vrat jako blesk, naštěstí jsem nikoho nesrazil. Na trojku jsem dojel do Prostějova, koupil na mé finanční možnosti drahou kytku a čekal na chodbě před třídou, kde maturita probíhala. Na chodbě jsem se potkal se svým gymnaziálním spolužákem Pavlem Pečem, budoucím profesorem biochemie na přírodovědecké fakultě PU a jeho budoucí ženou Dášou budoucí profesorkou chemie a matematiky hejčínského gymnázia, kteří tam tehdy byli na praxi, na tzv. násleších. Bokem postával s karafiátem Alenin spolužák Choděra, budoucí známý pražský advokát, který s Alenou v tanečních tancoval čtverylku. Když Alena vyšla ze třídy, vrhla se mi kolem krku a do ucha zašeptala, že všechno má za jedna. Jiné známky během celého studia neměla. Měla radost z krásné kytky a což teprve, když jsem ji usadil do auta. Projeli jsme městem a já se zadostiučiněním sledoval, jak ten Choděra zůstal s karafiátem před gymnáziem smutně stát. Všechno dobře dopadlo. Auto jsem vrátil v pořádku a i tu zkoušku z interny jsem zvládl za dvě.

Na můj poslední článek byly dvě reakce. Průvodkyně v místním skanzenu paní Zdena mi přinesla svoji diplomovou práci z univerzity třetího věku. Smekám. Za tu by při řádném studiu dostala magisterský nebo dokonce doktorský titul. V druhé reakci mi známý vyčetl, že o rodině stavitele Bracha mám špatné informace. Požádal jsem ho, aby o tom, co ví, napsal. Obávám se však, že to budou jen informace o jeho potomcích. Mne by však zajímalo, jak se tento rodák z Loučky u Bílska ocitl v Příkazích. Jestli se sem přišel, jaké měl vzdělání. V almanachu litovelského gymnázia jsem ho nenašel. Je tam jen Brach Jaroslav, který maturoval v r. 1928. Snad nějaký příbuzný. Vyčítám si, že když jsem jako mladý zvěrolékař rád poslouchal vyprávění starých moudrých lidí, jedním z nich byl i otec bývalého litovelského starosty zvěrolékaře Dr. Grézla, že jsem se ho na život tohoto stavitele nezeptal. Ten mi vyprávěl, jak ještě před 1. světovou válkou se rozhodli v Loučce postavit novou školu. Zajeli za svým rodákem do Příkaz. Bylo to na podzim. Na jaře začali svážet stavební materiál a na podzim se začalo učit. A stejně tak postavil příkazskou a hynkovskou školu a příkazskou kapli. Přitom dovědět se víc o tomto významném příkazském občanu by bylo velice zajímavé. Chtělo by to ale nahlédnout do matrik cholinského a nákelského farního kostela a do místní obecní kroniky zvláště z doby, kdy ji vedl místní učitel Fišer. To vše dokáže jen místní historička Zdena. V přání k jejímu významnému životnímu jubileu jsem ji o to požádal.

Dlouho mi vrtalo hlavou, proč naši družstevníci nesečou louky za restaurací Na rybníčku a v našem lužním lese Sečích. Evropská unie podporuje prý nechávání co nejvíce ploch zemědělské půdy bez obdělávání. U nás se to zatím moc neuchytilo, ale při poslední návštěvě našich lužickosrbských přátel v Německu jsme viděli z autobusu takto neobdělávané půdy celé katastry. Podmínkou dotace je, že se neobdělávaná plocha musí na podzim uklidit, zpravidla zmulčovat. Na louce před Sečemi vyrostly z náletu krásné olšičky. Zmulčovat je

by bylo hřích. Proto na dvou mokřích místech, kde jich bylo nejvíce, je naši zemědělci nezmulčovali, aby je místní vlastníci lesních pozemků mohli přesadit. Olše je velmi rychle rostoucí strom a dá se říci, že jen ona dobře snáší podmačenou půdu, které je v našich Sečích spousta. Na plochy neobdělávané půdy si budeme muset zvyknout. Evropa má už tak problémy s vlastní nadprodukcí potravin. Jak zvládne i část produkce ukrajinské při postupném sblížování s Ukrajinou, se uvidí. Vůbec to našim zemědělcům nezávidím. Tolik a tak dobré půdy, jako má Ukrajina, nikdo nemá. Už za Rakouska - Uherska se o Ukrajině, která byla tehdy součástí carského Ruska, v učebnici zeměpisu pro reálky psalo jako o obilnici Evropy. V poslední době měla odbyt na Blízkém východě. Modleme se, ať jim tam ty trhy při problémech, které teď mají s exportem, někdo neobsadí.

Před nedávkem mne pozdě večer navštívil kolega z Náměště n. H. Kdysi jsme se zastupovali, ale v posledních letech pracoval v manažerských funkcích. Přišel utratit kočku snachy, kterou srazilo auto. Rozčiloval se, že se nikam nemohl dovolat. „Jak to, že nikde nefunguje pohotovost?“ A zavzpomínal, jak jsme kdysi rádi sloužili pohotovostní služby, protože jako mladí, zakládající rodiny, jsme potřebovali každou korunu. „Vojtíku, to je demokracie, nemůžeš nikoho nutit“. Nebudu interpretovat, co mi na to odpověděl. A co zodpovědnost a stavovská čest? Snažil jsem se mu vysvětlit, že stejně jako zvěrolékaři mají problém se službami i mladí lékaři a zubaři. A vyprávěl jsem mu, jak mne, už jako gymnazistu, o prázdninách začal bolet zub. Pořád jsem to odkládal, až mne maminka v neděli po obědě, kterého jsem se ani netknul, zahнала k dentistovi, který bydlel ve vedlejší vesnici a pracoval na místním zdravotním středisku. Nevychodil mne a zavedl do obýváku, kde měl zubní vrtačku na nožní pohon. Když mi zub ošetřil, odmítl i desetikorunu, kterou mi maminka na úhradu dala. Bylo to poprvé, co jsem zubní ošetření potřeboval. Ten zub pětku vpravo nahoře mi postupně ošetřovalo 6 zubních odborníků, z toho dva dentisté, a dokonce pracoviště stomatologické kliniky lékařské fakulty, než mi ho místní specialistka Ivanka v osmdesáti letech vytrhla. Co si s ním před tím užila, by mohla vyprávět, zvláště, když mi na něj dala korunku s fazetkou, a ta pořád odpadávala. Říkala mi: „nedělej mi ostudu a nesměj se na pravou stranu!“ Ona patří ještě do generace obětavců, kteří nedokážou nikoho odmítnout. Vzpomínám, jak i já jsem si nedovolil odmítnout, když mne opakovaně v noci budili majitelé křížence Beníka, který měl problémy s močovými kameny. Při kolice naříkal na celou dědinu. Nešlo odmítnout, musel bych se hanbou propadnout. Ale stejně tak jsem nedokázal odmítnout majitele jezevčice, která po každém porodu potřebovala opakovaně neodkladně ošetřit poporodní eklampsii (křeče). Ono, doba se změnila. Dnes je auto v každém domě, takže dojet na pohotovost do nemocnice nebývá problém. Neochota mladých sloužit je daná současným životním stylem. Preferují i před penězi víc času na sebe, rodinu a na koníčky. Specifická je situace u zubařů, kdy po r. 1989 odešla většina pedagogů do privátu a stomatologii neměl kdo učit, nehledě na to, že studium je to nákladově asi nejdražší. A tak se stomatologie skoro deset let nevyučovala. Navíc stomatologická komora měla schopné, prozíravé a uznávané presidenty jako byl Pekárek nebo Šmucler. I jejich zásluhou je teď stomatologie z lékařských oborů ta nejvyhledávanější a nejprestižnější.

Toto číslo místních novin dostáváte v době, kdy se chystáme oslavit památku zesnulých. Ta se slaví jen v křesťanské civilizaci. Vychází z keltské tradice a s nápadem ho převzít přišel francouzský mnich Ottilio v roce 998. Od 12. století se slaví

v celé Evropě a má různé formy, např. Halloween v Americe. Evropská vychází tedy z té keltské - květin a ohně. Slaví ji věřící i ateisté. Za mého dětství to bývalo setkání celých rodin. Napeklo se cukroví jako na Vánoce nebo hody a na už upravený hrob se kladly květiny, věnce a rozžihaly svíčky. Vzpomínám, jak jsem pro maminku a manželku sháněl v cakovském lese chvoji a ty pak z něho udělaly kytice, někdy i věnce. Později jsem je hotové kupoval od nákelského zahradníka a teď už je jen objednávám. Asi jsem z pohodlně. Doba se změnila a já, když se zamyslím, se tomu nedivím, že ti mladí se nehrnou do pohotovostních služeb. I mně by se už moc nechtělo.

Váš Standa Kovář

P.S. Když jsem si napsané přečetl, tak mne napadlo, jestli nejsem vlastně drbna. A ještě k tomu kulhavá. Při vystřihování kuřího oka jsem se totiž zařizl do živého a teď to s malým efektem léčím. Možná jsem to měl nechat zkušené místní pedikérce Helence. Ale to víte - šetrné Hanák, tak teď trpí. Ach jó...

ŽIJE MEZI NÁMI

a znají ji nejen občané Příkaz a okolí, její přátelé, ale poznalo ji mnoho návštěvníků Hanáckého muzea v přírodě, kde se stará nejen o čistotu a pořádek, nýbrž zasvěceně hanácky provádí –

paní Zdena Zbořilová.

Setkávám se s ní dost často, přesto nevím, zda dokážu zcela přesně vyjmenovat spektrum jejích činností a zájmů. Především vychovala čtyři děti a věnuje se i svým vnoučatům. Ráda jezdí na kole sama či s přáteli, chodí po horách, poznává republiku i svět na zájezdech. Cvičí a jezdí vystupovat na Vsesokolské slety (dříve Spartakiády). Zpívá ve Smíšeném pěveckém sboru v Příkazích. Učí se paličkovat a svá díla vystavuje na výstavkách v obci nebo jimi obdarovává své blízké. Je šikovná kuchařka (vypomáhá myslivcům při jejich akcích) i zdatná pekařka - její hruškový štrůdl a „vaječnáková“ bábovka se umístily na čelních místech v soutěži ve Skrbeni. Baví ji historie, kterou blíže poznává nejen na zájezdech, četbou, sledováním televize, ale i na univerzitě třetího věku. Je aktivní členkou kulturní komise při Radě obce Příkazy. Je prostě člověkem, kterého je všude plno a je rovněž připraven pomoci.

Zdeni, díky za vše, co pro nás všechny děláš.

Chtěla bych Ti ještě jednou popřát vše nejlepší, hodně sil, optimismu, radosti, štěstí, zdraví a lásky k Tvému jubileu.

Boženka

A dodatečně všem: je zážitkem projít se Zdeničkou skanzen v Příkazích. Dovíte se, co možná víte, ale v souvislostech, které třeba neznáte. A uspořádání expozice je jiné než dříve. Stojí za návštěvu.

ZE ŽIVOTA MYSLIVECKÉHO SPOLKU

Vážení spoluobčané,

opět po roce bych Vám chtěl napsat pár slov o sokolnickém setkání, které u nás již 45 roků pod záštitou Mysliveckého spolku v Příkazích každoročně pořádá Sokolnické středisko Olomouc pod dlouholetým vedením předsedy sokolníka a myslivce Vladimíra Hanáka.

Je nutno vzpomenout, že za účelem uchování tradic sokolnictví v naší zemi, jeho dalšího rozvoje, ochrany chovu a výcviku loveckých dravců, jakož i lov s nimi, byl zřízen v souladu se stanovami ČMMJ Klub Sokolníků, který byl založen v Opočně pod Orlickými horami 11. listopadu 1967. ČMMJ klub sokolníků, který sdružuje aktivní sokolníky Čech, Moravy, Slezska a patří k největším na světě. Má více než 470 členů. Je součástí Českomoravské myslivecké jednoty a základní organizační složkou klubu jsou sokolnická střediska. V současné době má klub sokolníků 20 středisek. Jedním z nich je i zmíněné středisko v Olomouci, které bylo založeno v roce 1978 pod vedením předsedy Petra Schafera. Ten se po dvou letech rozhodl funkci předsedy přenechat jinému kolegovi. Na plno se začal věnovat ochraně letišť a působil jako kastelán na hradě Sovinci. Za nového předsedu si v lednu roku 1981 zvolili sokolníka a myslivce Vladimíra Hanáka.

V pátek 29. září 2023 kolem 11. hodiny přijeli první účastníci. Když dorazili všichni, ubytovali se a po malém občerstvení se rozjeli do honitby Cholína, Senička, Odrlice a Mladějov. Kolem 18. hodiny byl návrat zpět do Příkaz, kde dravce umístili na přespaní do zahrady mateřské školy. Hodnocení prvního loveckého dne proběhlo v místní restauraci. Jak je známo, nemáme restauraci ještě personálně obsazenou, tak po zvážení situace se do organizace zajištění provozu a chodu restaurace po dohodě s OÚ Příkazy pustil náš myslivecký spolek. Můžu Vám ze svého pohledu říci, že zajištění našich tradičních akcí je proti této organizaci procházka růžovým sadem!! Z jídel byl na výběr zvěřinový guláš+knedlík, bůčková rolka+zeli + knedle, sekaná + šťouchané brambory, tlačinka, klobása, vídeňské párky; také vynikající knedlíčková polévka. Je potřeba poděkovat všem našim členům, kteří se aktivně zapojili. Byli mezi námi i tací, kteří spali jen čtyři hodiny denně. Zvláště je potřeba vyjádřit velké díky za pomoc při přípravě, obsluze a vaření našim příznivkyním Pavle Fakové, Jitce Piterkové, Hele Listopadové, Vladěce Lakomé, Andrejce Čapkové, Zdeně Klimešové a Veronice Fialové.

Sobotní ráno po snídani v 9 hodin za zvuku trubačů na lesnici proběhl na místním hřišti slavnostní nástup třiceti sokolníků. Přítomnou korunu a hosty seznámil s programem sobotního dne předseda a hlavní organizátor. Dále vedoucí honu rozdělil účastníky do tří skupin. Následoval odjezd do předem dohodnutých honiteb v Těšeticích, Vlkovi a Křelově. Po celodenním loveckém dni byl na 19. hodinu připraven našimi myslivci večerní výřad při ohni a za zvuku lesnic k počtu ulovené zvěři. Byl jsem mile překvapen, že se přišlo podívat spousta vás, příznivců sokolnictví a myslivosti. Předseda přivítal všechny zúčastněné, dále zhodnotil páteční a sobotní lov jako velmi úspěšný. Přihlížejícím divákům představil jednotlivé dravce, např. to byl sokol stěhovavý, raroh velký, jestřáb lesní, orel skalní a též k nám importovaní exotičtí dravci především z Ameriky, a to káně rudochvostá či káně Harisova. Také pověděl něco o výcviku, který například u sokola může trvat dva až tři měsíce, ale ten se dobrým lovcem stává zhruba po roce. V závěru poděkoval za spolupráci a umožnění pořádání akce v Příkazích, jednak představitelům obce především za úklid restaurace a kuchyně, myslivcům z okolních honiteb, ale především našemu mysliveckému spolku Příkazy za dlouholetou spolupráci a zajištění občerstvení. Jako poděkování všechny uvedené pozval na společenský večer, přátelské posezení ve vinárně záloženského domu. Letos jsem se nemohl zúčastnit, věřím ale, že předseda zhodnotil mnohaleté setkání (45 roků) v naší obci a zároveň připomněl založení sokolnického střediska před 45 lety. Po výborné knedlíčkové polévce a pečeném kančím s knedlíkem a zelím byl slavnostní přípitek. Zlatým hřebem večera bylo vystoupení skupiny Bandjez, pod vedením Petra Schafera. Na závěr byla vylosována tombola a kolem druhé hodiny ranní se pomalu odcházelo spát. Čekal nás v neděli závěrečný lovecký den v naší a nákelské honitbě. Nástup na hřišti Sokola Příkazy je jako každoročně zahájen za zvuku lesnice a rolníček dravců předsedou Sokolnického střediska v Olomouci panem Hanákem. Po uvítací části představil pro dnešní lov závodčí myslivce z Příkaz a Nákla. Ještě znovu poděkoval našemu spolku za práci pro zajištění jubilejního sokolnického setkání v Příkazích. Se všemi se rozloučil s pocitem příjemně prožitého setkání, poněvadž někteří mohou odjet po výřadu přímo z honitby domů, tak jen připomněl, že mají ještě možnost se naobědvat v restauraci. Také zhodnotil práci dravců jako velmi úspěšnou, a to bylo vidět na výřadu, konkrétně 21 zajců. Poděkoval dalším dvěma trubačům, Tadeášovi Sladkému a Pavlínce Minaříkové. Po nástupu se určená skupina přemístila na pole za dálnici. Druhá

přejela za dálnici do honitby Náklo. Předem bylo rozhodnuto, že lov bude probíhat v naší honitbě na poli směrem k letišti a kolem kolejí k Senici. Bylo vidět nezdařené, ale především úspěšné lovy. Po ulovení předem dohodnutého počtu zajců, tři kusů bylo zatroubeno k ukončení lovu a polední výřad k počtu ulovené zvěři proběhl přímo na poli. V nákelské honitbě byli uloveni čtyři zajci. Zakončení sokolnických dnů proběhlo u nedělního oběda v restauraci Záložna, kde vše v pátek začalo. Předseda p. Hanák jménem Sokolnického střediska v Olomouci a všech sokolníků a jejich přátel poděkoval nejprve starostovi obce ing. Sívkovi, následně mně a hospodáři p. Lakomému a požádal nás, abychom vyřídili poděkování především našemu mysliveckému spolku v čele s předsedou Zdeňkem Čapkou, radě a pracovníkům obce a všem, co se podíleli na sokolnických dnech v Příkazích. Také já jsem všem sokolníkům popřál hodně trpělivosti, krásných zážitků při každodenní práci s dravci a do zbytku lovecké sezony hodně loveckých úspěchů, pevně ho zdraví a abychom se zde u nás zase za rok opět sešli.

Nezbývá mi, než provolat skončenému 45. sokolnickému setkání v Příkazích...

„Sokolnictví a myslivost zdraví“.

Václav Klimeš, fn. hospodář MS

Jak zmást čas

čas se zmást nedá
všechno přesně udá
jen ne, když sníme
hodně vzpomínáme
směr se mu otočí
dráhu zakřívíme
v lásce jsme bloudivi
mozek srdce soudí
dá kvantovou rychlost
pak zase brzdí dost
v nervozitě stojí
vládnout se tu bojí
při veselí pádí
při smutnění brzdí
má nás tedy v hrsti
při hře v žití štěstí

Marcela Prázdna

SENIOR KLUB JE STÁLE AKTIVNÍ

V samém závěru letošních prázdnin využilo patnáct našich členů účast na zájezdu, který pořádala KRS Olomouc s cestovní kanceláří Pivoňka. Navštívili jsme sklářské muzeum v Rapotíně. Několik místních nadšenců, bývalých zaměstnanců již zrušené sklárny, zde vybudovali velmi pěknou expozici. Mnoho jejich výrobků bylo vyváženo do celého světa a například osvětlovací tělesa má mnohý z nás dodnes ve svých domácnostech. Bohužel je velká škoda, že takovéto úspěšné podniky vlivem divoké privatizace v devadesátých letech minulého století zanikly. Druhým cílem tohoto výletu bylo město Šumperk. Pochutnali jsme si na chutném obědě a s průvodkyní jsme si prošli památky tohoto města. Zaujal nás kostel Zvěstování Panny Marie, který

byl v roce 1990 odsvěcen a nyní slouží veřejnosti ke kulturním a společenským účelům. Rovněž místní radnice, která byla před pěti lety zrekonstruována a opravena, stojí za návštěvu. Několik z nás se výtahem podívalo i na radniční věž a díky nádhernému počasí se mohlo kochat výhledem na celé město a blízké okolí. Šumperk rozhodně stojí za návštěvu. Třetí zastávkou byl pivovar Holba v Hanušovicích. V návštěvnickém centru jsme nejprve sledovali film o historii tohoto pivovaru a mohli jsme ochutnat některé druhy zdejšího výborného piva. Poté následovala exkurze přímo ve výrobě. Já sám osobně jejich jedenáctku Šerák rád vyhledávám a věřím, že chutnala i ostatním účastníkům zájezdu.

Počátkem měsíce září uspořádal seniorklub vlastní zájezd. Vypravili jsme se nejdříve do soukromé výroby vánočních ozdob Koulier v Mrákotíně v okrese Chrudim. Sympatická průvodkyně nás rozdělila do dvou skupin. Polovina si prošla výrobou s názorným výkladem, jak tato krása vzniká a druhá polovina si mohla vlastnoručně vyzdobit vánoční kouli, kterou každému jednotlivci i zabalili do dárkové krabičky. A posléze se skupiny prohodily, a tak nikdo o nic nepřišel. Prohlédli jsme si i jejich prodejní vzorkovnu a téměř každý odjížděl s několika krabičkami ozdob, které ozdobí vánoční stromky. Druhou zastávkou byl zámek Nové Hradky poblíž Litomyšle. Tento objekt s přilehlým krásným a obrovským parkem je v soukromém vlastnictví rodiny Kučerů. Bez jakýchkoliv dotací je areál nádherně opraven. Nejprve jsme zašli na objednaný oběd do zámecké restaurace a potom jsme si prohlédli interiér zámku. V areálu je i velké dvoupatrové muzeum motokol a mopedů z celé Evropy. Projít celý areál se snad za jedno odpoledne ani stihnout nedá, ale většinu jsme si stihli prohlédnout. Před odjezdem domů jsme mohli ještě posedět v zámecké kavárně a pochutnat si na kávě, zákusku nebo zmrzlině.

V září jsme zahájili činnost našich schůzek. První setkání proběhlo v sokolské restauraci na místním hřišti. Zde jsme si řekli, co nás ještě tento rok čeká a na co se můžeme těšit. V klubovně hotelu Záložna nám na začátku října vyprávěl a promítal nádherné záběry náš pravidelný host doc. Andrej Pavlovič. Mohli jsme obdivovat nádhery jihoamerické země Ekvádor a ostrovy Galapágy. Tento stát, který leží přímo na rovníku, poskytuje vše, na co může člověk narazit. Nádherné pláže, nepropustné divoké pralesy, mohutné víc jak pět tisíc metrů vysoké hory a rozmanitou floru i faunu. Našemu hostu se oprávněně dostalo zasluženého potlesku a poděkování.

Do konce roku nás ještě čeká například cestopisná přednáška o Egyptě a těsně před vánočními svátky návštěva Senátu ČR

v Praze, kterou pro nás zajistila paní Míla Svozilová. Naplánovaný máme i termín předsilvestrovského posezení a počátkem příštího roku i seniorský ples. Tyto dvě akce musíme ještě doladit s ohledem na momentální uzavření hotelu Záložna. Věřím ale, že ve spolupráci s obecním úřadem a dalšími místními spolky nějaké řešení najdeme a naše plány nebudeme muset měnit.

Jaromír Tomanec

PODZIM TJ SOKOLA PŘÍKAZY

Teplý podzim přál v našem areálu fotbalu i akcím. V polovině září jsme uspořádali vinobraní, k tanci hrála skupina ROXY, téměř 300 l burčáku se prodalo jako nic, na parketu byli mnozí jen v krátkém rukávu a zábava byla v plném proudu až do poslední série. Zúčastnilo se 300 platících návštěvníků, za což jsme velice rádi. O měsíc později proběhl Oktoberfest, který míváme většinou za klasického podzimního mlhavého a deštivého počasí; i tato akce nakonec proběhla za velmi dobrých podmínek. K dispozici byly 4 druhy piva, včetně speciálu. K tanci hrál náš oblíbený DJ Tomáš. Obě akce považujeme za vydařené. Díky za to, že jste se přišli pobavit.

V našem areálu je kromě akcí v plném proudu i fotbalová sezóna, nejmenší benjamínci mají letos 3 družstva, hrát k nám jezdí nadále i děvčata ze Sigmy Olomouc, o body se statečně pere Běčko i Áčko. Běčko se s 16. body (k 20.10.) drží vprostřed tabulky. Áčko si drží prozatím 1. příčku s 32 body (k 20.10.).

Těšíme se, že se všem našemu týmu bude dařit i nadále.

Za TJ Kateřina Hrubá

Uzávěrka příštího čísla: 8.12.2023